

Rolnummer 6504
Arrest nr. 117/2017 van 12 oktober 2017

ARREST

In zake : de prejudiciële vraag over de artikelen 1338 en 1340 van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de Vrederechter van het kanton Aarlen-Messancy.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en E. De Groot, en de rechters L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij beschikking van 1 september 2016 in zake de bvba « Sanidubru » tegen Teddy Tuzo, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 5 september 2016, heeft de Vrederechter van het kanton Aarlen-Messancy de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden de artikelen 1338 en 1340 van het Gerechtelijk Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij aan de schuldeiser de verplichting opleggen om zijn vordering te staven door het overleggen van een geschrift dat uitgaat van de schuldenaar, terwijl een dergelijke vereiste niet bestaat in de Europese betalingsbevelprocedure die bij de verordening (EG) nr. 1896/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 is ingevoerd ? ».

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. S. Depré en Mr. E. de Lophem, advocaten bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend.

Bij beschikking van 7 juni 2017 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en L. Lavrysen te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij de Ministerraad binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 21 juni 2017 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 21 juni 2017 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Bij de verwijzende rechter is een verzoekschrift aanhangig gemaakt, op grond van de artikelen 1338 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek, door een schuldeiser die een beschikking wenst te verkrijgen waarbij de verweerder gelast wordt een bedrag van 330,97 euro te betalen. Terwijl artikel 1340, derde lid, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat bij een dergelijk verzoekschrift een fotokopie moet worden gevoegd van het geschrift waarop de vordering gegrond is, blijkt uit de beschikking en uit het verzoekschrift dat de rechter bij zijn beslissing heeft gevoegd, dat de schuldeiser die verplichting niet is nagekomen.

De verwijzende rechter vergelijkt de situatie van de schuldeisers die een betalingsbevelprocedure inleiden in het interne Belgische recht met die van de schuldeisers welke die procedure inleiden in het kader van de door de Europese Unie vastgestelde regels. Volgens hem zou artikel 7, lid 2, e), van de verordening (EG) nr. 1896/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure niet vereisen dat de bewijselementen die de vordering van de schuldeisers moeten staven, van de schuldenaar uitgaan, noch zelfs dat zij moeten worden overgelegd.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de Ministerraad

A.1. De Ministerraad is van mening dat de prejudiciële vraag ontkennend moet worden beantwoord. In hoofdorde voert hij aan dat het in de prejudiciële vraag vastgestelde verschil in behandeling voortvloeit uit het feit dat de situaties waarin de vergeleken personen zich bevinden, worden geregeld door verschillende wetgevers wier bevoegdheden elkaar *a priori* uitsluiten.

De verordening (EG) nr. 1896/2006 strekt enkel ertoe op grensoverschrijdende zaken van toepassing te zijn. Zij roept een specifieke procedure in het leven, via certificaten, die beantwoordt aan eigen vereisten die vreemd zijn aan de internrechtelijke regeling. Een van de hoofddoelstellingen bestaat erin het vrije verkeer van Europese betalingsbevelen tussen de lidstaten te bewerkstelligen. De Ministerraad is van mening dat het Hof de lering van het arrest nr. 56/2009 van 19 maart 2009 in deze zaak zou moeten overnemen en zou moeten oordelen dat, aangezien de zaak die aanhangig is voor de verwijzende rechter, volledig gesitueerd is binnen de interne rechtsorde, die situatie niet dient te worden vergeleken met situaties die door de communautaire rechtsorde worden geregeld.

A.2. In uiterst ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat de «extra» vereiste die uit de getoetste regels voortvloeit, beantwoordt aan een legitiem doel en niet onevenredig is. De wetgever heeft de rechtsvordering van de schuldeiser willen vergemakkelijken en de schuldenaar daarbij tevens passende waarborgen voor de uitoefening van zijn verdediging willen verlenen, hetgeen de afdeling wetgeving van de Raad van State trouwens heeft bevestigd in het advies over een ontwerp van wijziging van de getoetste regels.

De vereiste volgens welke de vordering moet worden gestaafd door een geschrift, wordt genuanceerd in zoverre het niet de bedoeling is een schuldbekenenis te eisen.

- B -

B.1.1. Artikel 1338 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt :

« Elke vordering behorende tot de bevoegdheid van de vrederechter en strekkende tot betaling van een vaststaande schuld die een geldsom tot voorwerp heeft waarvan het bedrag 1.860 EUR niet te boven gaat, kan worden ingesteld, behandeld en berecht overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk, indien zij voor hem gestaafd lijkt te zijn door een geschrift dat van de schuldenaar uitgaat.

Het geschrift waarop de vordering gegrond is hoeft niet noodzakelijk een erkenning van de schuld te zijn.

Deze bepalingen zijn eveneens van toepassing op elke vordering die behoort tot de bevoegdheid van de rechtbank van koophandel wanneer deze rechtbank kennis neemt van de in artikel 573 bedoelde geschillen ongeacht het bedrag van de vordering.

Deze bepalingen zijn eveneens van toepassing op elke vordering behorende tot de bevoegdheid van de politierechtbank wanneer deze rechtbank kennis neemt van de geschillen bedoeld in artikel 601*bis* ».

Artikel 1340 van hetzelfde Wetboek bepaalt :

« Binnen vijftien dagen na het verstrijken van de termijn die in artikel 1339 is bepaald, wordt de vordering bij een verzoekschrift in tweevoud aan de rechter gezonden. Het bevat :

1° de vermelding van de dag, de maand en het jaar;

2° de naam, de voornaam, het beroep en de woonplaats van de verzoeker, alsmede in voorkomend geval de naam, de voornaam, de woonplaats en de hoedanigheid van zijn wettelijke vertegenwoordigers;

3° het onderwerp van de vordering en een nauwkeurige opgave van het geëiste bedrag met een specificatie van de bestanddelen van de schuldvordering alsmede van de gronden waarop deze berust;

4° de aanwijzing van de rechter die van de zaak kennis moet nemen;

5° de handtekening van de advocaat van de partij.

Indien de verzoeker het geraden acht, geeft hij de redenen op waarom hij zich tegen het verlenen van uitstel van betaling verzet.

Bij het verzoekschrift worden gevoegd :

1° de fotocopie van het geschrift waarop de vordering gegrond is;

2° ofwel het exploit, ofwel het afschrift van de aangetekende brief waarbij het ontvangstbewijs wordt gevoegd, ofwel het origineel van die brief waarbij het bewijs wordt gevoegd dat de geadresseerde de brief geweigerd of niet bij de post afgehaald heeft en een verklaring waaruit blijkt dat de schuldenaar is ingeschreven op het adres dat in het bevolkingsregister is vermeld ».

B.1.2. Artikel 7 van de verordening (EG) nr. 1896/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure bepaalt :

« Verzoek om een Europees betalingsbevel

1. Het verzoek om een Europees betalingsbevel wordt ingediend door middel van het standaardformulier A van bijlage I.

2. Het verzoek vermeldt :

a) naam en adres van de partijen en, in voorkomend geval, van hun vertegenwoordigers, alsmede de gegevens van het gerecht waarbij het verzoek wordt ingediend;

b) het bedrag van de schuldvordering, met inbegrip van de hoofdsom en, in voorkomend geval, de rente, de contractuele boetes en de kosten;

c) in geval rente over de schuldvordering wordt geëist, de rentevoet en de termijn waarvoor rente wordt gevorderd, tenzij volgens het recht van de lidstaat van oorsprong de hoofdsom automatisch met de wettelijke rente wordt vermeerderd;

d) de grondslag van de rechtsvordering, waaronder een beschrijving van de elementen waarmee de schuldvordering en, in voorkomend geval, de geëiste rente worden gestaafd;

e) een beschrijving van het bewijs tot staving van de schuldvordering;

f) de gronden voor de rechterlijke bevoegdheid;

en

g) het grensoverschrijdende karakter van de zaak in de zin van artikel 3.

3. In het verzoek verklaart de eiser dat de verstrekte inlichtingen naar zijn weten waarheidsgetrouw zijn, en erkent hij dat het opzettelijk afleggen van een valse verklaring aanleiding kan geven tot passende sancties naar het recht van de lidstaat van oorsprong.

[...] ».

B.2. De verwijzende rechter stelt het Hof een vraag over de bestaanbaarheid van de voormelde bepalingen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre zij een verschil in behandeling tussen schuldeisers instellen naargelang zij een betalingsbevelprocedure inleiden in het Belgische recht of in het kader van de door de Europese Unie vastgestelde regels, waarbij de eerstgenoemden, luidens de in het geding zijnde bepalingen, ertoe zijn gehouden een geschrift over te leggen dat uitgaat van de schuldenaar, terwijl een dergelijke vereiste niet bestaat in de bij de verordening (EG) nr. 1896/2006 ingevoerde procedure.

B.3.1. Dat verschil in behandeling vloeit voort uit de vermelde bepalingen van de voormelde verordening die, volgens artikel 2, lid 1, ervan, « in grensoverschrijdende zaken, van toepassing [zijn] in burgerlijke en handelszaken, ongeacht de aard van het gerecht ». Evenzo wordt onder g) van artikel 7, lid 2, van de verordening gepreciseerd dat het verzoek « het grensoverschrijdende karakter van de zaak in de zin van artikel 3 » vermeldt.

B.3.2. Het verschil in behandeling vloeit derhalve voort uit de al dan niet grensoverschrijdende aard van het geschil. Aangezien de zaak die aanhangig is voor de verwijzende rechter volledig gesitueerd is binnen de interne rechtsorde, dient de procedure die erop van toepassing is, niet te worden vergeleken met de in een Europese verordening bedoelde procedure.

In die mate kan het in het geding zijnde verschil in behandeling op zich niet strijdig zijn met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

B.4. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De artikelen 1338 en 1340 van het Gerechtelijk Wetboek schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 12 oktober 2017.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels